

Osobnosti českého grafického designu – Jiří Rathouský

Doprovodná výstava 23. mezinárodního bienále grafického designu Brno 2008

Ambit Místodržitelského paláce Moravské galerie v Brně, Moravské náměstí 1a

vernisáž 22. května v 17 hodin

23. května – 5. října 2008

KURÁTORKA

Marta Sylvestrová

GRAFICKÉ ŘEŠENÍ

Petr Štěpán, Studio Najbrt

INSTALACE

Oddělení stavby výstav MG pod vedením Martina Ondruše

PRODUKCE

Miroslava Pluháčková

PROPAGACE

Simona Juračková, Hana Laudátová, Maria Matuszek

DOPROVODNÝ PROGRAM

Ludmila Horáková, Jitka Petřeková, Eva Strouhalová, Silvie Vondrová

kontakt: +420 532 169 146, da@moravska-galerie.cz

Šestá výstava z cyklu *Osobnosti českého grafického designu* je věnována výtvarníkovi a typografovi Jiřímu Rathouskému, kterého proslavily především návrhy informačních systémů a koncepční řešení řady významných knižních edic. Tvorba Jiřího Rathouského však zahrnuje vše od propagační grafiky přes návrhy log až po design výstav.

První výstava ze zmíněného cyklu proběhla v rámci Bienále Brno 1996 a byly na ní prezentovány práce výjimečného knižního grafika Oldřicha Hlavsy. V následujících ročnících byla představena tvorba Josefa Týfy, Jaroslava Švába, Adrieny Šimotové, Stanislava Kolíbala a Milana Grygara.

Jiří Rathouský se věnoval grafice už od maturity na karlínské reálce v roce 1942. Po válce začal studovat na pražské technice, odkud přešel ke studiu výtvarné výchovy na Pedagogické fakultě Karlovy univerzity (1945–1949). Již na počátku padesátých let měl vyhraněný zájem o krásnou knihu a písmo a začal pracovat pro různé nakladatelské subjekty. Podílel se na designu československých expozic na světových výstavách EXPO 67 v Montrealu a EXPO 70 v Ósace. Společně s manželkou Dorou Novákovou stáli u zrodu tvůrčí skupiny *Máj* v roce 1957 a *Horizont* v roce 1959.

Pro své koncepční myšlení byl předurčen k úspěšné realizaci informačních a orientačních systémů. K jeho dílům patřil informační design pro *Novou scénu Národního divadla* a informační systémy pro hotely *Intercontinental* v Praze a *Thermal* v Karlových Varech. Počátkem devadesátých let vypracoval orientační systém i pro český parlament. Jeho nejvýznamnější zakázkou z přelomu šedesátých a sedmdesátých let byl variabilní integrovaný pražský dopravní informační systém, který se uplatnil pro trasu C pražského metra. Autor však počítal s jeho rozšířením i na další dopravní prostředky MHD. Originální abecedu pod názvem *Metron* vypracoval v letech 1971–1972 Jiří Rathouský ve spolupráci s designérem Petrem

Tučným. Kromě písma *Metron*, inspirovaného abecedou *Syntax-Antiqua* Hanse Eduarda Meiera, vznikla pro staniční hodiny Pražského metra i řada překlápěcích číslic s názvem *Digita*. Rathouského písmo *Metron* se dočkalo zásluhou Marka Pistory a Františka Štorma digitalizace ve Střešovické písmolijně. Rathouského rozhled v oblasti současného výtvarného umění a tvůrčí myšlení nacházely od konce padesátých let uplatnění v návrzích knižních obálek. **Jeho rukopis je rozpoznatelný na celé řadě knižních titulů a jeho úsilí o koncepční řešení vytvořilo výraznou tvář mnoha knižních edic.** Z jeho dílny pocházejí grafické značky nakladatelství *Albatros*, *Artia*, *Československý spisovatel*, *Orbis* a *Olympia*. Je i autorem léty zažité značky *Národního divadla v Praze* ve tvaru korunky z lipových listů nad iniciálami ND, která byla v roce 2003 nahrazena novým logem Milana Jaroše.

Rathouského originální design se uplatnil zejména v edici *Mladé cesty* nakladatelství *Mladá fronta*, pro niž navrhl unikátní knižní řadu s potištěnými textilními přebaly, v nichž se inspiroval lettrismem, informelem a objekty současného umění (*Úniky* Karla Pecky, 1966, *Protokoly* Václava Havla, 1966). Vyjimečné jsou i jeho knižní obálky pro hudební tituly, u nichž dokázal grafickou zkratkou evokovat charakter a rytmus hudby; příkladem je ediční řada s názvem *Hudba na každém kroku* ve Státním nakladatelství krásné literatury, hudby a umění (KLHU), později Státní hudební vydavatelství (SHV). Již v šedesátých letech použil dnešními grafiky oblíbený motiv: složený plakát ve formě knižního přebalu (*Běží Zátopek*, Olympia Praha 1967).

Realizoval řadu kulturních plakátů, z nichž mnohé se staly vizuálními ikonami doby. Patří k nim plakát pro výstavu *Mladé umění* skupiny *Máj 57* v Obecním domě v Praze, filmový plakát *Starci na chmelu* z roku 1964 a série plakátů pro kongres *ATYPI* pořádaný v roce 1969 v Praze. Vedle četných designérských zakázek se Jiří Rathouský věnoval volné grafice, vytvářel grafické listy s přírodními motivy a byl aktivním členem *Spolku českých umělců grafiků Hollar*. V 70. a 80. letech pravidelně vystavoval se členy profesního sdružení Typo & a v letech 90. s jeho nástupnickou organizací, pražským TypoDesigClubem.

Marta Sylvestrová

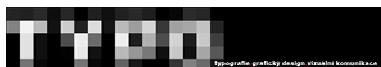
PARTNEŘI

 UniCredit Bank

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

 font

 TYPO
typografie grafický design vizuální komunikace
 typografie | psaní | fonty | vizuální komunikace

KONTAKT PRO MÉDIA

Hana Laudátová, oddělení vnější komunikace, +420 724 516 672, +420 532 169 174,
tisk@moravska-galerie.cz